

Cauza C-580/23

**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98
alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție**

Data depunerii:

21 septembrie 2023

Instanța de trimitere:

Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Suedia)

Data deciziei de trimitere:

20 septembrie 2023

Reclamante:

Mio AB

Mio e-handel AB

Mio Försäljning AB

Pârâtă:

Galleri Mikael & Thomas Asplund Aktiebolag

Obiectul procedurii principale

Încălcarea dreptului de autor

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Cerere formulată în temeiul articolului 267 TFUE prin care se solicită interpretarea articolelor 2-4 din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională

Întrebările preliminare

1) Pentru a aprecia dacă un obiect de artă aplicată merită protecția extinsă a dreptului de autor ca operă în sensul articolelor 2-4 din Directiva 2001/29/CE, cum trebuie efectuată examinarea – și ce elemente trebuie sau ar trebui să fie luate în considerare – pentru a stabili dacă obiectul respectiv reflectă personalitatea autorului prin exprimarea alegerilor sale libere și creative? În această privință, problema este în special aceea dacă examinarea originalității trebuie să se concentreze asupra elementelor aferente procesului de creație și a explicației autorului cu privire la alegerile concrete pe care le-a făcut la crearea obiectului sau asupra elementelor legate de obiectul în sine și a rezultatului final al procesului de creație și dacă obiectul în sine are un efect artistic.

2) Pentru a răspunde la prima întrebare și la întrebarea dacă un obiect de artă aplicată reflectă personalitatea autorului prin alegerile sale libere și creative, ce importanță are faptul că:

(a) obiectul este format din elemente care se regăsesc în desene sau modele industriale obișnuite?

(b) obiectul este realizat pe baza și constituie o variație a unor desene sau modele industriale anterioare cunoscute sau a unor tendințe actuale în materie?

(c) un obiect identic sau similar a fost creat înainte sau – în mod independent și fără a avea cunoștință despre obiectul de artă aplicată pentru care se solicită protecția ca operă – după crearea obiectului în cauză?

3) Cum trebuie să se efectueze aprecierea similitudinii – și care este nivelul de similitudine necesar – atunci când se examinează dacă un obiect de artă aplicată pretins contrafăcut intră în sfera de protecție a unei opere și încalcă dreptul exclusiv asupra operei care, în conformitate cu articolele 2-4 din Directiva 2001/29/CE, este conferit autorului? În această privință, problema este în special aceea dacă examinarea trebuie să se concentreze pe posibilitatea recunoașterii operei în obiectul pretins contrafăcut sau pe aspectul dacă obiectul pretins contrafăcut produce aceeași impresie vizuală globală ca opera sau pe ce altceva trebuie să se concentreze examinarea.

4) Pentru răspunsul la a treia întrebare și la întrebarea dacă un obiect de artă aplicată pretins contrafăcut intră în sfera de protecție a unei opere și încalcă dreptul exclusiv asupra operei, ce importanță are:

(a) gradul de originalitate a operei pentru întinderea protecției acordate operei?

(b) faptul că opera și obiectul de artă aplicată pretins contrafăcut sunt formate din elemente care se regăsesc în desene sau modele industriale obișnuite sau sunt realizate pe baza și constituie variații ale unor desene sau modele industriale anterioare cunoscute sau ale unor tendințe actuale în materie?

(c) faptul că alte obiecte identice sau similare au fost create înainte sau – în mod independent și fără a avea cunoștință despre opera respectivă – după crearea operei în cauză?

Dispoziții de drept al Uniunii invocate

Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, articolele 2-4

Dispoziții naționale invocate

Lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (Legea 1960:729 privind dreptul de autor asupra operelor literare și artistice)

Potrivit articolului 1, persoana care a creat o operă literară sau artistică deține dreptul de autor asupra operei respective, indiferent dacă este vorba despre

1. o reprezentare fictivă sau descriptivă în formă scrisă sau orală,
2. un program informatic,
3. o operă muzicală sau pusă în scenă,
4. o operă cinematografică,
5. o operă fotografică sau orice altă operă de artă vizuală,
6. o operă arhitecturală sau o operă de artă aplicată ori
7. o operă exprimată în orice alt mod.

Potrivit articolului 2, dreptul de autor cuprinde, sub rezerva anumitor limitări, dreptul exclusiv de a dispune de operă prin realizarea de copii ale acesteia și prin punerea sa la dispoziția publicului, în forma sa inițială sau modificată, tradusă sau adaptată, sub o altă formă literară sau artistică ori prin utilizarea unei alte tehnici. Realizarea de copii include orice reproducere directă sau indirectă, temporară sau permanentă a unei opere, prin orice mijloace și sub orice formă, în totalitate sau în parte. Opera este pusă la dispoziția publicului, printre altele, atunci când opera este transmisă publicului sau când copii ale operei sunt oferite spre vânzare, închiriere sau împrumut ori sunt distribuite în alt mod publicului.

Articolul 53 litera (b) prevede că o instanță poate să interzică unei persoane care ia o măsură prin care încalcă dreptul de autor sau participă la aplicarea acesteia să continue aplicarea măsurii respective, iar în cazul nerespectării interdicției îi poate aplica o sancțiune.

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Părțile din procedură sunt Galleri Mikael & Thomas Asplund Aktiebolag (denumită în continuare „Asplund”), pe de o parte, și Mio AB, Mio e-handel AB și Mio Försäljning AB (denumite în continuare împreună „Mio”), pe de altă parte. Asplund produce și proiectează diverse produse decorative de interior și articole de mobilier. Mio desfășoară activități de comerț cu amănuntul în sectorul mobilierului și decorațiunilor interioare.
- 2 Gama de produse Asplund include mese de sufragerie din seria de mobilier Palais Royal (denumite în continuare „mesele Palais”), o imagine a acestora fiind prezentată mai jos.

- 3 Gama Mio include mese de sufragerie din seria de mobilier Cord (denumite în continuare „mesele Cord”).
- 4 În octombrie 2021, Asplund a introdus o acțiune pe rolul Patent- och marknadsdomstolen (Tribunalul pentru Brevete și Mărci) împotriva societății Mio pentru încălcarea drepturilor de autor. În această cauză, Asplund a solicitat, printre altele, ca Tribunalul pentru Brevete și Mărci să interzică societății Mio, sub eventualitatea aplicării unei sancțiuni, fabricarea, comercializarea sau vânzarea meselor Cord. Mio a formulat întâmpinare la acțiunea introdusă de Asplund.
- 5 Patent- och marknadsdomstolen a admis acțiunea societății Asplund. Acesta a statuat că mesele Palais sunt protejate prin dreptul de autor ca operă de artă aplicată și că mesele Cord ale societății Mio au încălcat protecția acordată prin dreptul de autor asupra meselor Palais.

- 6 Mio a declarat apel împotriva hotărârii pronunțate de Tribunalul pentru Brevete și Mărci și a solicitat Patent- och marknadsöverdomstolen (Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci) respingerea acțiunii introduse de Alspund. În procedura aflată pe rolul Patent- och marknadsöverdomstolen s-au ridicat probleme legate de interpretare a Directivei 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională.

Argumentele esențiale ale părților

- 7 Asplund a susținut în esență cele ce urmează. Mesele Palais sunt opere de artă aplicată și sunt protejate ca opere prin dreptul de autor. Mesele Cord ale societății Mio prezintă un nivel ridicat de similitudine cu mesele Palais și intră în sfera protecției acordate meselor Palais. Prin urmare, prin realizarea de copii ale meselor Cord și prin punerea lor la dispoziția publicului, Mio a încălcat astfel dreptul de autor al societății Asplund asupra meselor Palais.
- 8 Mio a susținut în esență cele ce urmează. Mesele Palais nu sunt protejate prin dreptul de autor. Ele nu prezintă suficientă originalitate pentru a beneficia de protecție prin dreptul de autor. Modul de proiectare a meselor Palais este determinat în mare parte de considerente legate de funcționalitate și de ingineria de producție. Mesele Palais se bazează pe simple variații ale unor desene sau modele industriale obișnuite și sunt lipsite de originalitate. Dacă se consideră că mesele Palais îndeplinesc condițiile pentru protecția prin dreptul de autor, întinderea protecției este oricum limitată și foarte restrânsă, având în vedere gradul limitat de originalitate. Diferențele dintre mese sunt suficiente pentru ca mesele Cord să nu intre în sfera protecției acordate meselor Palais. În orice caz, mesele Cord nu constituie imitații ale meselor Palais. Mio a produs mesele Cord în mod independent, inspirându-se din propriile desene sau modele industriale anterioare și dintr-o tendință internațională de utilizare a formelor rotunde și a tijelor din lemn sau din alte materiale.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

Cu privire la aspectul dacă un obiect de artă aplicată are originalitatea necesară pentru a merita protecția ca operă

- 9 Cauza se referă la obiecte de artă aplicată sub formă de mese. O problemă centrală în speță este aceea dacă mesele Palais, ca obiecte de artă aplicată, sunt protejate prin dreptul de autor ca opere artistice. Problema dacă este necesar să se confere meselor protecție ca opere în sensul Directivei 2001/29/CE trebuie tranșată pe baza criteriilor de apreciere stabilite de Curtea de Justiție în jurisprudența sa (a se vedea Hotărârea din 12 septembrie 2019, Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:721, punctele 29-31 și 50, precum și Hotărârea din 11 iunie 2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, punctele 23-26 și 37).

- 10 Totuși, în opinia Patent- och marknadsöverdomstolen, nu este clar cum trebuie interpretate și aplicate hotărârile Curții de Justiție referitoare la originalitatea unei opere – potrivit cărora obiectul trebuie să exprime alegerile libere și creative ale autorului. Mai precis, există încă desigur neclarități în ceea ce privește modul în care este necesar să se efectueze aprecierea concretă – și elementele care trebuie sau ar trebui luate în considerare – pentru a stabili dacă un obiect de artă aplicată reflectă personalitatea autorului prin exprimarea alegerilor sale libere și creative.
- 11 Pe de o parte, o interpretare ar putea fi aceea că este suficient ca autorul să fi avut posibilitatea și să fi făcut efectiv diferite tipuri de alegeri la crearea obiectului, ca aceste alegeri să nu fie determinate de considerente, reguli sau constrângeri de ordin tehnic și ca alegerile respective să se reflecte și să fie exprimate într-un fel sau altul în obiectul în cauză. În practică, o interpretare atât de largă ar însemna că această apreciere are drept punct de plecare procesul creativ în sine și alegerile pe care autorul le-a făcut în procesul menționat. Aceasta ar însemna și că, în principiu, toate alegerile făcute de autor în procesul de creație, care nu sunt determinate de considerații tehnice, reguli sau constrângeri, vor considerate libere și creative.
- 12 O asemenea interpretare, întemeiată pe alegerile efective făcute de autor la crearea obiectului, ar putea însemna că examinarea de către instanță a originalității se concentrează mai degrabă pe procesul de creație și pe faptul că autorul a făcut alegeri în acest proces decât pe aspectul dacă obiectul în sine – sau rezultatul final al procesului de creație – exprimă efectiv un efort artistic. Aspectul dacă obiectul prezintă suficientă originalitate ar deveni în acest fel mai mult o problemă de probațiune decât una de drept.
- 13 Dacă interpretarea cerinței privind originalitatea ar fi limitată în acest mod, aceasta ar implica probabil aplicarea unor cerințe relativ scăzute în ceea ce privește alegerile creative și libere pe care autorul trebuie să le fi făcut și pe care un obiect de artă aplicată trebuie să le exprime. Acest lucru ar risca, la rândul său, să conducă la acordarea protecției prin dreptul de autor chiar și pentru obiecte care nu ar merita să fie calificate drept opere. În plus, ar putea determina protejarea ca opere a unor obiecte simple care de fapt nu au fost create în scop artistic – sau, în orice caz, nu au caracter artistic individual.
- 14 Dacă un obiect relativ simplu, care poate avea totuși în multe situații o valoare comercială ridicată, ar beneficia de protecția generoasă oferită prin dreptul de autor, ar exista riscul să apară consecințe negative pentru concurență și inovare. O cerință scăzută privind originalitatea ar risca de asemenea, să se respecte mai puțin dreptul de autor ca atare.
- 15 O altă consecință a unei cerințe scăzute privind originalitatea pentru un obiect de artă aplicată este faptul că ar risca să afecteze negativ importanța protecției mai puțin generoase a desenelor sau modelelor industriale. În această privință, se ridică și problema modului în care un nivel scăzut de originalitate a obiectului de artă aplicată s-ar corela cu cerința referitoare la caracterul individual necesar

pentru obținerea protecției desenelor sau modelelor industriale. Deși legislația în domeniul dreptului de autor și al desenelor sau modelelor industriale are obiective diferite, nu pare a fi rezonabil și oportun ca un desen sau model industrial să poată beneficia de protecție prin dreptul de autor ca operă atunci când nu are un caracter suficient de individual pentru a fi protejat ca desen sau model industrial. După cum a statuat Curtea, în pofida faptului că protecția desenelor și modelelor industriale și protecția oferită de dreptul de autor pot fi acordate în mod cumulativ pentru același obiect de artă aplicată, acest cumul nu poate fi avut în vedere decât în anumite situații (a se vedea Hotărârea Cofemel, punctul 52). Un nivel prea scăzut de originalitate ar risca în schimb să conducă la o dublă protecție în majoritatea cazurilor pentru obiectele de artă aplicată. În asemenea împrejurări, se poate ridica problema funcției pe care trebuie să o îndeplinească protecția desenelor și modelelor industriale în dreptul Uniunii.

- 16 Pe de altă parte, o altă interpretare ar putea fi aceea că punctul de plecare pentru a aprecia dacă obiectul de artă aplicată reflectă personalitatea autorului, prin exprimarea alegerilor sale libere și creative, trebuie să fie opera în sine; este necesar ca obiectul în sine să reflecte personalitatea autorului și să prezinte un anumit grad de măiestrie artistică sau să posede acea caracteristică denumită – cel puțin în trecut – „originalitate”, inclusiv în Suedia și Germania. O apreciere potrivit acestei interpretări ar putea însemna că obiectul trebuie să prezinte un anumit caracter individual și să fie oarecum unic. Sau, altfel spus, se impune să fie vorba despre un obiect care a atins un anumit grad de independență și de originalitate și care exprimă individualitatea autorului.
- 17 În cadrul unei asemenea aprecieri, accentul s-ar pune astfel pe aspectul dacă obiectul de artă aplicată în sine a exprimat o anumită formă de efect artistic. Prin urmare, punctul de plecare pentru aprecierea necesității ca obiectul să fie protejat este obiectul în sine, iar nu procesul de creație al autorului și alegerile pe care acesta le-a făcut efectiv la crearea operei. Întrebarea ar trebui să fie aceea dacă obiectul în sine constituie o realizare artistică și exprimă un efort artistic.
- 18 În cadrul unei asemenea aprecieri – în special atunci când este vorba despre un obiect de artă aplicată – s-ar impune ca persoana care solicită un drept exclusiv să explice modurile în care obiectul respectiv exprimă un efort artistic și eventual să furnizeze și probe în acest sens. În cazurile clare în care elementele respective pot fi identificate prin simpla observare a obiectului, situația poate fi însă de așa natură încât să nu fie nevoie de nicio clarificare sau probă.
- 19 Se poate analiza totodată dacă, în cadrul unei astfel de aprecieri, există posibilitatea de a se aplica un fel de regulă auxiliară. De exemplu, se poate ridica problema dacă este important pentru această apreciere faptul că un obiect identic sau similar a fost creat înainte sau – în mod independent și fără a cunoaște obiectul respectiv – după crearea obiectului în cauză. Pentru a ilustra acest lucru, se poate observa că în dreptul suedez s-a aplicat – cel puțin în trecut – așa-numitul „criteriu al dublurii”. Potrivit acestui criteriu, în cazul în care după un obiect se putea face o dublură în mod independent, el nu îndeplinea cerința privind

originalitatea. Totuși, criteriul în sine nu oferă un răspuns la întrebarea dacă era îndeplinită cerința privind originalitatea.

- 20 La aprecierea originalității unui obiect, se poate analiza de asemenea care este importanța faptului că obiectul de artă aplicată este format din elemente care se regăsesc în desene sau modele industriale obișnuite sau că obiectul este realizat pe baza și constituie o simplă variație a unor desene sau modele industriale anterioare cunoscute. În opinia Patent- och marknadsöverdomstolen, nu trebuie să existe în sine niciun obstacol în calea protejării, ca operă, a unui obiect de artă aplicată format din elemente provenite din desene sau modele industriale obișnuite. Pentru obținerea protecției prin dreptul de autor, elementul decisiv ar trebui să fie mai degrabă faptul că aceste elemente ale desenului sau modelului industrial au fost utilizate și combinate în așa fel încât rezultatul final merită să fie protejat ca operă de artă prin dreptul de autor. Totuși, atunci când este vorba despre obiecte de artă aplicată, o creativitate artistică bazată pe elemente ale desenelor sau modelelor industriale cunoscute este adesea mai limitată. În consecință, cu greu se poate considera că simplele variații ale unor desene sau modele industriale anterioare cunoscute utilizate ca punct de plecare pot să exprime tipul de efort artistic necesar pentru ca obiectul să fie protejat ca operă.

Cu privire la aspectul dacă o operă de artă aplicată încalcă dreptul exclusiv asupra operei

- 21 În speță, s-a ridicat problema modului în care trebuie efectuată examinarea atunci când se apreciază dacă un obiect pretins contrafăcut este vizat de – și încalcă – dreptul exclusiv asupra operei conferit autorului în temeiul articolelor 2-4 din Directiva 2001/29/CE. În esență, problema este cum trebuie efectuată aprecierea similitudinii dintre operă și obiectul pretins contrafăcut și care este nivelul de similitudine necesar pentru a se considera că obiectul pretins contrafăcut încalcă drepturile asupra operei respective.
- 22 Curtea de Justiție a statuat că articolul 2 litera (c) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că dreptul exclusiv conferit prin această dispoziție producătorului de fonograme de a autoriza sau de a interzice reproducerea fonogramei sale îi permite să se opună utilizării de către un terț a unui eșantion sonor, chiar foarte scurt, din fonograma sa în vederea includerii acestui eșantion într-o altă fonogramă, cu excepția cazului în care acest eșantion este inclus sub o formă modificată și nu poate fi recunoscut în momentul ascultării [a se vedea Hotărârea din 29 iulie 2019, Pelham și alții (C-476/17, EU:C:2019:624, punctul 39)].
- 23 Pe baza hotărârii Curții din cauza Pelham și alții, s-ar putea concluziona că ceea ce trebuie să se examineze este aspectul dacă opera poate fi recunoscută în obiectul pretins contrafăcut pentru a se considera că există o încălcare a dreptului exclusiv asupra operei conferit autorului în temeiul articolelor 2-4 din Directiva 2001/29/CE. Dacă aceasta ar fi situația, se ridică probleme legate de modul în care trebuie efectuată aprecierea și mai precis ce anume este necesar pentru ca opera să

poată fi recunoscută în obiectul pretins contrafăcut. În cazul în care, dimpotrivă, examinarea nu trebuie să se concentreze pe posibilitatea ca opera să fie recunoscută în obiectul pretins contrafăcut, se ridică mai degrabă problema necesității de a examina dacă obiectul produce sau nu o impresie vizuală globală diferită față de opera respectivă sau pe ce altceva este necesar să se concentreze examinarea.

- 24 În acest context, se poate face de asemenea o comparație cu ceea ce este aplicabil în alte domenii ale dreptului de proprietate intelectuală. Elementul decisiv în cazul unei presupuse contrafaceri a unui desen sau model industrial comunitar este acela dacă desenul sau modelul industrial pretins contrafăcut produce – sau nu produce – o impresie vizuală globală diferită [a se vedea articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare]. În ceea ce privește mărcile, riscul de confuzie în percepția publicului trebuie să fie apreciat în mod global, ținând seama de toți factorii relevanți din cauză [a se vedea de exemplu Hotărârea din 22 iunie 1999, Lloyd Schuhfabrik Meyer (C-342/97, EU:C:1999:323, punctul 18)]. În această privință, trebuie observat că actele normative relevante sunt redactate diferit atunci când fac referire la întinderea drepturilor exclusive.
- 25 În legătură cu întinderea protecției acordate unei opere, Curtea a statuat că sfera protecției conferite prin articolul 2 din Directiva 2001/29 trebuie să fie cuprinzătoare [Hotărârea din 16 iulie 2009, Infopaq International (C-5/08, EU:C:2009:465, punctele 40-43)]. În plus, potrivit Curții, trebuie să se constate că niciun element din Directiva 2001/29 nu permite să se considere că întinderea protecției depinde de existența unor eventuale diferențe între posibilitățile de creație artistică cu ocazia realizării diferitelor categorii de opere [a se vedea Hotărârea din 1 decembrie 2011, Painer (C-145/10, EU:C:2011:798, punctul 97)]. Curtea a mai adăugat că întinderea protecției nu depinde de gradul de libertate de creație de care a dispus autorul său și că ea nu este, așadar, inferioară celei de care beneficiază orice operă (a se vedea Hotărârea Cofemel, punctul 35). Totuși, din aceste hotărâri nu reiese cu claritate dacă hotărârile Curții se referă la importanța originalității pentru întinderea protecției acordate operei sau, după cum interpretează Patent- och marknadsöverdomstolen, constituie o constatare a faptului că operele de diferite tipuri protejate prin dreptul de autor – operele fotografice, operele de artă aplicată și alte tipuri de opere – trebuie evaluate și protejate în același mod.
- 26 În alte domenii ale dreptului proprietății intelectuale, s-a afirmat în mod clar că de fapt caracterul distinctiv sau individual prezintă importanță pentru întinderea protecției. De exemplu, Curtea a afirmat că riscul de confuzie este cu atât mai ridicat cu cât caracterul distinctiv al mărcii anterioare se dovedește a fi mai important [a se vedea de exemplu Hotărârea din 11 noiembrie 1997, SABEL/Puma, Rudolf Dassler Sport (C-251/95, EU:C:1997:528, punctul 24) și Hotărârea din 22 iunie 1999, Lloyd Schuhfabrik Meyer (C-342/97, EU:C:1999:323, punctul 20)]. Mai mult, articolul 10 din Regulamentul privind desenele sau modelele industriale comunitare prevede că, pentru stabilirea

întinderii protecției, trebuie să se ia în considerare gradul de libertate pe care-l deține autorul în realizarea desenului sau a modelului. Potrivit articolului 6, același element trebuie să fie luat în considerare pentru aprecierea caracterului individual al unui desen sau model industrial. Problema care se ridică este dacă această abordare – bazată pe legătura dintre caracterul distinctiv sau individual, pe de o parte, și întinderea protecției, pe de altă parte – se aplică în același mod în domeniul drepturilor de autor în ceea ce privește originalitatea unei opere și întinderea protecției care îi este acordată.

- 27 În opinia Patent- och marknadsöverdomstolen, pare adecvată abordarea potrivit căreia gradul de originalitate prezintă importanță pentru întinderea protecției acordate. Cu cât o operă este mai originală – sau are un caracter unic și individual – cu atât mai mare este întinderea protecției de care ar trebui să beneficieze.
- 28 La aprecierea întinderii protecției acordate unei opere se ridică și problema importanței care este necesar să fie acordată faptului că alte obiecte similare de artă aplicată au fost create înainte sau – în mod independent și fără a avea cunoștință de opera respectivă – după crearea operei în cauză.
- 29 La fel ca atunci când se apreciază dacă un obiect de artă aplicată merită să fie protejat ca operă, ne puteam întreba de asemenea care este importanța, pentru aprecierea privind contrafacerea și întinderea protecției, pe care o are faptul că opera și obiectul pretins contrafăcut sunt formate din elemente care se regăsesc în desene sau modele industriale obișnuite sau sunt realizate pe baza și constituie simple variații ale unor desene sau modele industriale anterioare sau pe o tendință actuală în materie.